

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

21 päivänä helmikuuta 2018*

Muutoksenhaku – Kumoamiskanne – SEUT 263 artiklan kuudes kohta – Tutkittavaksi ottaminen – Kanteen nostamisen määräaika – Laskeminen – Euroopan parlamentin entinen jäsen – Parlamentin jäsenen avustajakorvauksen takaisinperintää koskeva päätös – Parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen soveltamisohjeet – 72 artikla – Valitusmenettely parlamentissa – Asianomaiselle vastaisen päätöksen tiedoksianto – Kirjattu postilähetys, jonka vastaanottaja on jättänyt noutamatta

Asiassa C-326/16 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 9.6.2016,

LL, edustajanaan J. Petrulionis, advokatas,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

Euroopan parlamentti, asiamiehinaan G. Corstens ja S. Toliušis,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (esittelevä tuomari) ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.5.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

tuomion

- 1 Valittaja LL, joka on Euroopan parlamentin entinen jäsen, vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 19.4.2016 annetun määräyksen LL v. parlamentti (T-615/15, ei julkaistu, EU:T:2016:432; jäljempänä valituksenalainen määräys), jossa tämä viimeksi mainittu jätti tutkimatta valittajan nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen vuoksi, koska se oli nostettu liian myöhään; valittaja vaati kanteessaan muun muassa parlamentin 17.4.2014 tekemän sen päätöksen kumoamista, joka koski valittajalle hänen toimikautensa aikana maksetun parlamentin jäsenen avustajakorvauksen takaisinperintää (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen soveltamisohjeista 19.5. ja 9.7.2008 tehdyn Euroopan parlamentin puhemiehistön päätöksen (EUVL 2009, C 159, s. 1), sellaisena kuin se on ollut voimassa 21.10.2010 alkaen (EUVL 2010, C 283, s. 9) (jäljempänä soveltamisohjeet), 68 artiklan 1 kohdan, jonka otsikko on ”Aiheettomien maksujen takaisinperintä”, sanamuoto on seuraava:

”Kaikki näiden soveltamisohjeiden nojalla aiheettomasti suoritettut määrät peritään takaisin. Pääsihteeri antaa ohjeet määrien perimiseksi takaisin asianomaiselta jäseneltä.”

- 3 Soveltamisohjeiden 72 artiklan, jonka otsikko on ”Valittaminen”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jos jäsen katsoo, että asiasta vastaava yksikkö ei ole hänen tapauksessaan soveltanut näitä soveltamisohjeita oikein, hän voi valittaa asiasta kirjallisesti pääsihteerille.

Pääsihteerin on valitusta koskevassa päätöksessään esitettävä perustelut päätökselleen.

2. Jäsen, joka ei hyväksy pääsihteerin päätöstä, voi kahden kuukauden kuluessa pääsihteerin päätöksen ilmoittamisesta pyytää asian siirtämistä kvestoreille, jotka tekevät päätöksensä pääsihteerin kuultuaan.

3. Jos valitusmenettelyn osapuoli ei hyväksy kvestoreiden päätöstä, hän voi kahden kuukauden kuluessa kyseisen päätöksen ilmoittamisesta pyytää asian siirtämistä puhemiehistölle, joka tekee lopullisen päätöksen.

4. Tätä artiklaa sovelletaan myös jäsenen oikeusseuraajaan sekä entisiin jäseniin ja heidän oikeusseuraajiinsa.”

Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 4 Valittaja oli Euroopan parlamentin jäsen 1.5.–19.7.2004.
- 5 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) todettua tutkimuksessaan, että valittajalle oli maksettu perusteettomasti parlamentin jäsenen avustajakorvausta 37 728 euroa, parlamentin pääsihteeri teki 17.4.2014 riidanalaisen päätöksen. Tämä päätös ja 5.5.2014 päivätty maksuvaatimus, joka sisälsi takaisinperintää koskevat yksityiskohtaiset säännöt, annettiin 22.5.2014 tiedoksi valittajalle.
- 6 Valittaja oli eri kannalla riidanalaisen päätöksen kanssa, ja hän esitti soveltamisohjeiden 72 artiklan 2 kohdan mukaisen vaatimuksen asian siirtämisestä kvestoreille.

- 7 Valittajalle ilmoitettiin hänen valituksensa hylkäämisestä 3.12.2014 päivätyllä kvestoreiden kirjeellä (jäljempänä kvestoreiden päätös), josta hän on ilmoittanut saaneensa tiedon seuraavana päivänä.
- 8 Valittaja teki 2.2.2015 kvestoreiden päätöksestä ja riidanalaisesta päätöksestä soveltamisohjeiden 72 artiklan 3 kohdan mukaisen valituksen parlamentin puhemiehistölle.
- 9 Parlamentin puhemiehistö hylkäsi valittajan valituksen 26.6.2015 tekemällään päätöksellä (jäljempänä puhemiehistön päätös).
- 10 Parlamentin mukaan tämä päätös lähetettiin 30.6.2015 kirjatulla kirjeellä osoitteeseen, jonka valittaja oli ilmoittanut puhemiehistölle osoittamassaan valituskirjelmässä. Valittaja ei noutanut kirjettä, jonka Belgian posti palautti säilytettyään sitä 15 päivän ajan.
- 11 Valittaja vastaanotti 10.9.2015 parlamentin virkamieheltä sähköpostiviestin, jonka liitteenä oli muun muassa puhemiehistön päätös.

Asian käsittelyn vaiheet unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

- 12 Valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.11.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa hän vaati riidanalaisen päätöksen ja 5.5.2014 päivätyn veloitusilmoituksen kumoamista sekä parlamentin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 13 Kanteensa tueksi valittaja vetosi kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski sitä, että riidanalainen päätös, kvestoreiden päätös, puhemiehistön päätös ja veloitusilmoitus ovat lainvastaisia ja perusteettomia, sekä toinen sitä, että vanhentumisaikaa ei ollut noudatettu ja että riidanalaisella päätöksellä ja veloitusilmoituksella loukattiin kohtuullisessa ajassa toimimisen periaatetta, oikeusvarmuuden periaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta.
- 14 Unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisessa määräyksessä, että SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaan kumoamiskanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa riidanalaisen toimen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka, jollei toimea ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon. Korostettuaan sitä, että tämä kanteen nostamisen määräaika kuuluu oikeusjärjestyksen perusteisiin, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 7 ja 8 kohdassa, että riidanalaiset päätökset tehtiin 17.4. ja 5.5.2014 ja annettiin tiedoksi valittajalle 22.5.2014, kun taas kanne nostettiin yli 17 kuukautta tämän viimeksi mainitun päivän jälkeen ilman, että valittaja oli vedonnut ennalta arvaamattomaan tapahtumaan tai ylivoimaiseen esteeseen. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta sillä perusteella, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuivat, koska se oli nostettu liian myöhään.

Asianosaisten vaatimukset

- 15 Valittaja vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta
 - kumoamaan valituksenalaisen määräyksen ja
 - palauttamaan asian unionin yleiseen tuomioistuimeen uudelleenkäsittelyä varten.
- 16 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin
 - hylkää valituksen selvästi perusteettomana ja

- velvoittaa valittajan korvaamaan valituksesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

- 17 Valittaja vetoaa valituksessaan neljään valitusperusteeseen. Ensimmäisessä valitusperusteessaan hän katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin tutki asiakirja-aineiston puutteellisesti ja teki oikeudellisen virheen soveltaessaan SEUT 263 artiklan kuudetta kohtaa ja soveltamisohjeiden 72 artiklaa. Toisessa valitusperusteessaan valittaja katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi työjärjestyksensä 126 artiklaa. Kolmas valitusperuste koskee sitä, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäistä ja toista alakohtaa. Lopuksi valittaja väittää neljännessä valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin päätti työjärjestyksensä 133 artiklan ja 134 artiklan 1 kohdan vastaisesti, että valittaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 18 Ensimmäinen valitusperuste jakautuu kahteen osaan.
- 19 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa valittaja arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, ettei se tarkastellut tyhjentävästi kaikkia kanteen tueksi esitettyjä todisteita, kun se jätti ottamatta huomioon sen seikan, että valittaja oli pannut vireille soveltamisohjeiden 72 artiklan mukaisen valitusmenettelyn.
- 20 Ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa valittaja arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se rikkoi SEUT 263 artiklan kuudetta kohtaa ja soveltamisohjeiden 72 artiklaa siltä osin kuin valituksenalaisesta määräyksestä seuraa implisiittisesti, että tässä 72 artiklassa säädettyyn valitusmenettelyyn turvautumisella ei ollut vaikutusta mainitussa 263 artiklassa tarkoitettuun kanteen nostamisen määräaikaan, vaikka tämä oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on valittajan mukaan pakollinen.
- 21 Parlamentti väittää muun muassa, että toisin kuin Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklassa säädetty valitus, kyseessä oleva menettely on luonteeltaan vapaaehtoinen. Se katsoo lisäksi, että valittuaan soveltamisohjeiden 72 artiklassa säädetyn menettelyn valittaja ei enää voi nostaa riidanalaisesta päätöksestä kannetta, vaan hänen on odotettava valitusmenettelyssä annettavaa ratkaisua ja riitautettava tarvittaessa puhemiehistön päätös.
- 22 Kanteen nostamisen määräajan laskemisesta parlamentti toteaa, että valittaja ei ole vaatinut unionin yleisessä tuomioistuimessa ja muutoksenhaussa puhemiehistön päätöksen kumoamista vaan riidanalaisen päätöksen ja veloituseräilmoituksen kumoamista. Tämän perusteella parlamentti katsoo, että koska SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukainen kanteen nostamisen määräaika, joka alkoi kulua riidanalaisen päätöksen ja veloituseräilmoituksen tiedoksiannon päivästä, oli ylittynyt yli 17 kuukaudella, unionin yleisen tuomioistuimen oli jätettävä kanne tutkimatta, koska se oli nostettu liian myöhään.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 23 Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa, jota on tarkasteltava ensimmäisenä, koskee SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan ja soveltamissääntöjen 72 artiklan soveltamisessa tapahtunutta oikeudellista virhettä, koska valituksenalaisessa määräyksessä annetaan ymmärtää, että tässä 72 artiklassa säädetyn menettelyn vireille saattaminen ei vaikuta ensin mainitun määräyksen mukaisen kanteen nostamisen määräajan laskemiseen.
- 24 Soveltamissääntöjen 72 artiklassa tarkoitetusta valitusmenettelystä on todettava heti aluksi, että tämän artiklan sanamuodosta seuraa, että siinä tarkoitettu menettely on luonteeltaan vapaaehtoinen.
- 25 Tältä osin on muistutettava, että hallinnollisen muutoksenhakumenettelyn, oli se vapaaehtoinen tai ei, tarkoitus on mahdollistaa asianomaisen ja hallinnon välisen erimielisyyden ratkaiseminen sovinnolla (ks. analogisesti tuomio 23.1.1986, Rasmussen v. komissio, 173/84, EU:C:1986:29, 12 kohta ja tuomio 7.5.1986, Rihoux ym. v. komissio, 52/85, EU:C:1986:199, 12 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) oikeudenkäyntimenettelyn välttämiseksi, kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 35 ja 36 kohdassa toteaa.
- 26 Tästä seuraa muun muassa, että sillä, onko hallinnollinen muutoksenhakumenettely luonteeltaan vapaaehtoinen vai pakollinen, ei ole vaikutusta siihen, että oikeudenkäyntiä edeltävä hallinnollinen menettely on oikeudenkäyntimenettelyä edeltävä muutoksenhakekeino. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa katsoo, parlamentin väitteestä, joka koskee sitä, että parlamentin hallinnolle ei ole asetettu määräaikaa, jonka kuluessa sen on annettava vastauksensa, toisin kuin Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaisen hallinnollisen valituksen tapauksessa on asetettu, on riittävää todeta, että Euroopan unionin virkamiehiin sovellettaviin henkilöstösääntöihin sisältyy tarvittavat takeet pakollisen hallinnollisen muutoksenhaun tapauksessa, jotta vältetään viivästymiset tai jopa se, ettei asianomainen voi nostaa kannetta tuomioistuimessa hallinnon toimimatta jättämisen vuoksi. Sitä vastoin tällaisen määräajan puuttuminen vapaaehtoisessa hallinnollisessa menettelyssä ei voi rajoittaa tuomioistuinkäsittelyn mahdollisuutta, koska asianomainen voi koska hyvänsä luopua hallinnollisen menettelyn jatkamisesta ja nostaa kanteen tuomioistuimessa.
- 27 Tältä osin on korostettava, että valitusmenettely jäisi vaille tehokasta vaikutusta, jos silloin, kun Euroopan parlamentin jäsen on käyttänyt tätä mahdollisuutta sovintoratkaisuun päästäkseen, hänen olisi nostettava kanne ennen hallinnollisessa menettelyssä annettavaa ratkaisua noudattaakseen riidanalaista päätöstä koskevan kanteen nostamisen määräaikaa.
- 28 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen todetessaan, että kanne oli nostettu liian myöhään, kun se ei ottanut huomioon valittajan vireille panemaa valitusmenettelyä.
- 29 Tästä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste on hyväksyttävä ja valituksenalainen määräys on kumottava ilman, että tämän valitusperusteen ensimmäisestä osasta tai muista valitusperusteista on aiheellista lausua.

Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottaminen

- 30 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan toisen virkkeen mukaan on niin, että jos unionin tuomioistuin toteaa unionin yleisen tuomioistuimen päätöksen mitättömäksi, se voi itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen.

- 31 Tässä menettelyn vaiheessa unionin tuomioistuin ei voi ratkaista unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun kanteen asiakysymystä, mikä merkitsee tosiseikkoja koskevien kysymysten arviointia sellaisten seikkojen perusteella, joita unionin yleinen tuomioistuin ei arvioinut ja joista ei ole käyty näkemystenvaihtoa unionin tuomioistuimessa (ks. vastaavasti tuomio 17.7.2008, *Athinaiki Techniki v. komissio*, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 66 kohta).
- 32 Sitä vastoin unionin tuomioistuimella on käytettävissään tarvittavat tiedot, jotta se voi ratkaista lopullisesti, voidaanko kyseinen riidanalaisesta päätöksestä nostettu kanne ottaa tutkittavaksi (tuomio 27.2.2014, *Stichting Woonpunt ym. v. komission*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 66 kohta).
- 33 Siltä osin kuin ensimmäiseksi on kyse kanteen nostamisen määräajan laskemisesta, parlamentti katsoi käsiteltävässä asiassa, että jos Euroopan parlamentin jäsen valitsee soveltamissääntöjen 72 artiklan mukaisen valitusmenettelyn, hän ei enää voi nostaa kannetta valitusmenettelyn kohteena olevasta päätöksestä, vaan hänen on riitautettava puhemiehistön päätös, jolla valitus on hylätty.
- 34 Kuten tämän tuomion 26 kohdasta seuraa, hallinnollisen muutoksenhakumenettelyn vapaaehtoinen tai pakollinen luonne ei vaikuta siihen seikkaan, että edeltävä hallinnollinen menettely on oikeudenkäyntiä edeltävä menettely, eikä se myöskään vaikuta siihen, että asianomaisella on oikeus nostaa koska hyvänsä kanne tuomioistuimessa.
- 35 Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettu tehokasta oikeussuojaa koskeva oikeus, ei voida katsoa, että soveltamissääntöjen 72 artiklan mukaisen valitusmenettelyn vireille paneminen merkitsee riidanalaista päätöstä koskevan kanneoikeuden loukkaamista.
- 36 Lisäksi on muistutettava, että unionin tuomioistuin on todennut Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklassa tarkoitetun valitusmenettelyn yhteydessä, että hallinnollinen valitus ja sen nimenomainen tai implisiittinen hylkääminen ovat olennainen osa monivaiheista menettelyä. Vaikka kanne koskee muodollisesti hallinnollisen valituksen hylkäämistä, se vaikuttaa näin ollen siten, että asianomaiselle vastainen toimi, josta hallinnollinen valitus on tehty, saatetaan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi (tuomio 17.1.1989, *Vainker v. parlamentti*, 293/87, EU:C:1989:8, 7 ja 8 kohta).
- 37 Lisäksi unionin tuomioistuin on todennut henkilöstösääntöjen osalta, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi siitä riippumatta, kohdistuuko se pelkästään valituksen kohteena olleeseen päätökseen vai valituksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen vai molempiin yhdessä, kunhan valitus on tehty ja kanne nostettu mainituissa artikloissa säädetyissä määräajoissa (tuomio 26.1.1989, *Koutchoumoff v. komissio*, 224/87, EU:C:1989:38, 7 kohta ja tuomio 10.3.1989, *Del Plato v. komissio*, 126/87, EU:C:1989:115, 9 kohta).
- 38 Prosessiekonomian periaatteen mukaisesti tuomioistuimet voivat kuitenkin päättää, ettei vaatimuksista, jotka kohdistuvat valituksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen, ole aihetta lausua erikseen, jos ne toteavat, ettei näillä vaatimuksilla ole itsenäistä sisältöä ja että ne ovat tosiasiallisesti samat vaatimukset kuin ne, jotka kohdistuivat hallinnollisen valituksen kohteena olleeseen päätökseen (ks. vastaavasti tuomio 17.1.1989, *Vainker v. parlamentti*, 293/87, EU:C:1989:8, 7–9 kohta).
- 39 Näin voi olla erityisesti silloin, kun tuomioistuimet toteavat, että valituksen hylkäämisestä tehdyllä päätöksellä – myös silloin, kun se on implisiittinen – pelkästään vahvistetaan valituksen kohteena ollut päätös, ja kun sen kumoamisella ei näin ollen ole asianomaisen oikeudelliseen tilanteeseen mitään sellaista vaikutusta, joka poikkeaisi valituksen kohteena olleen päätöksen kumoamisesta johtuvista vaikutuksista.
- 40 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa katsoi, nämä toteamukset voidaan esittää myös soveltamisohjeiden 72 artiklassa Euroopan parlamentin jäseniä varten säädetyistä valitusmenettelyistä.

- 41 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin jätti LL:n kanteen virheellisesti tutkimatta sillä perusteella, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, koska se oli nostettu liian myöhään, kun se katsoi, että kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkoi kulua riidanalaisesta päätöksestä eikä puhemiehistön päätöksestä.
- 42 Yhtäältä – ja kuten unionin tuomioistuimelle muun muassa istunnon aikana esitetyistä seikoista käy ilmi – valittajalle ilmoitettiin vain pääpiirteittäin siitä, että hänen valituksensa oli hylätty kvestorien päätöksellä ja puhemiehistön päätöksellä, koska näillä päätöksillä, joilla vain vahvistettiin riidanalainen päätös, ei muutettu hänen oikeusasemaansa siitä, minkälaisena se seurasi riidanalaisesta päätöksestä.
- 43 Toisaalta on todettava, kun otetaan huomioon tämän tuomion 34 ja 35 kohdassa esitetyt toteamukset, että kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkoi kantajan osalta kulua vasta puhemiehistön sen päätöksen tiedoksi antamisen päivästä, jolla soveltamisohjeiden 72 artiklassa tarkoitettu valitusmenettely saatettiin päätökseen.
- 44 Joka tapauksessa unionin yleiseen tuomioistuimeen toimitetusta kannekirjelmästä käy ilmi, että valittaja tarkoitti myös kvestoreiden ja puhemiehistön päätöksiä.
- 45 Puhemiehistön päätöksen tiedoksi antamisesta on muistutettava ensimmäiseksi, että SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti päätökset, joille on osoitettu vastaanottaja, annetaan tiedoksi vastaanottajalleen ja ne tulevat voimaan tämän tiedoksi antamisen myötä ja että tässä määräyksessä ei määritellä ”tiedoksi antamisen” käsitettä.
- 46 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 59 kohdassa toteaa, tässä määräyksessä vahvistetaan oikeusvarmuuden periaate, josta seuraa, että yksittäistapausta koskevan hallintotoimen vastaajaa vastaan ei voida vedota siitä johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin ennen kuin hän on saanut asianmukaisesti tiedon tästä toimesta.
- 47 Toiseksi SEUT 263 artiklan kuudennessa kohdasta käy ilmi, että sellaista toimea koskeva kumoamiskanne, joka on annettava tiedoksi, on nostettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun toimi on annettu kantajalle tiedoksi, taikka, jollei toimea ole annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon. SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan tavoin tässäkin määräyksessä ei määritellä ”tiedoksi antamisen” käsitettä. Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 60 artiklan mukaisesti tätä määräaikaa pidennetään pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä.
- 48 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt unionin toimenpiteiden tiedoksi antamisen lainmukaisuudesta, että päätös on annettu asianmukaisesti tiedoksi SEUT 263 artiklan kuudennessa kohdassa ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetulla tavalla silloin, kun siitä on ilmoitettu sen vastaanottajalle, ja tälle on annettu tilaisuus tutustua siihen (ks. vastaavasti tuomio 13.7.1989, Olbrechts v. komissio, 58/88, EU:C:1989:323, 10 kohta ja määräys 2.10.2014, Page Protective Services v. EUH, C-501/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2259, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 On myös muistutettava, että asianosaisen, joka on vedonnut siihen, että kanne on nostettu myöhässä, on osoitettava, mistä päivästä alkaen tämän kanteen nostamisen määräaika alkoi kulua (ks. vastaavasti tuomio 5.6.1980, Belfiore v. komissio, 108/79, EU:C:1980:146, 7 kohta ja tuomio 17.7.2008, Athinaiki Techniki v. komissio, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Käsiteltävässä asiassa parlamentti vahvistaa, että valittajalle ilmoitettiin puhemiehistön päätöksestä 26.6.2015 päivätyllä, vastaanottotodistuksella varustetulla kirjatulla kirjeellä, josta Belgian posti toimitti saapumisilmoituksen 30.6.2015. Parlamentin mukaan on katsottava, että postin jakelua koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti tämä kirje annettiin asianmukaisesti tiedoksi vastaanottajalleen Belgian postin soveltaman 15 päivän tavanomaisen säilyttämisajan päättyessä, koska valittaja ei ollut noutanut kirjettä tämän ajan kuluessa.

- 51 Tässä asiayhteydessä on kiistatonta, ettei valittaja vastaanottanut kyseessä olevaa kirjettä, koska se palautettiin lähettäjälleen ilman, että valittaja oli hakenut sitä.
- 52 Valittaja kuitenkin ilmoitti valituksessaan postiosoitteensa lisäksi sähköpostiosoitteensa, johon hän vastaanotti 10.9.2015 parlamentin virkamiehen lähettämän sähköpostiviestin, jossa oli liitteenä muun muassa puhemiehistön päätös. Valittaja ilmoitti viipymättä, että hän oli vastaanottanut tämän sähköpostiviestin.
- 53 Parlamentti väitti siis virheellisesti, että käsiteltävässä asiassa tiedoksianto tehtiin vain kirjatulla kirjeellä, vaikka sitä ei noudettu Belgian postilaitoksen asettamassa määräajassa.
- 54 Myös se parlamentin esittämä seikka on merkityksetön, että kyseessä oleva kirje lähetettiin valittajan valituksessa ilmoittamaan belgialaiseen osoitteeseen ja että valittaja ei ollut ilmoittanut parlamentille muutostaan kotimaahansa eikä ollut tilannut postilähetysten edelleenlähetystä uuteen osoitteeseensa, etenkin, kun osoitteenmuutoksesta ilmoittamista koskevan velvollisuuden – jos oletetaan, että tällainen velvollisuus on olemassa – laiminlyönnin oikeudellisia seurauksia ei ole määritelty.
- 55 Käsiteltävässä asiassa on katsottava, että parlamentti antoi riidanalaisen päätöksen tiedoksi 10.9.2015 päivätyllä kirjeellä, joten kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräaika alkoi kulua valittajan osalta vasta siitä päivästä alkaen, jolloin hän sai täyden tiedon tästä päätöksestä.
- 56 Koska parlamentti ei ole esittänyt näyttöä siitä, että valittaja oli saanut täyden tiedon riidanalaisesta päätöksestä ennen mainitun sähköpostiviestin vastaanottamista, kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräaika alkoi kulua vasta 10.9.2015. Näin ollen ensimmäisessä oikeusasteessa 4.11.2015 nostettua kannetta ei nostettu liian myöhään.

Oikeudenkäyntikulut

- 57 Koska asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, tämän muutoksenhakumenettelyn oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Unionin yleisen tuomioistuimen 19.4.2016 annettu määräys LL vastaan parlamentti (T-615/15, ei julkaistu, EU:T:2016:432) kumotaan.**
- 2) Asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen pääasian ratkaisemista varten.**
- 3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset